

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Ücret, çalışanların yaşamlarını sürdürebilmelerinin temel gelir kaynağıdır. İşçinin çalışması karşılığında hak ettiği ücretin zamanında ve eksiksiz ödenmemesi, işçinin barınma, beslenme, ulaşım ve diğer temel ihtiyaçlarını karşılayamamasına, borçlanmasına ve ekonomik açıdan daha kırılgan hale gelmesine yol açmaktadır. Emek örgütleri tarafından "ücret gasbı" olarak da tanımlanan bu durum, özellikle taşeronlaşmanın, kayıt dışı çalışmanın ve yevmiye usulü istihdamın yaygın olduğu sektörlerde işçilerin hak ettikleri alacaklara erişimini daha da güçleştirebilmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının açıkladığı verilere göre 2025 yılında 10 bin 957 işyerinde rehberlik ve teftiş faaliyeti yürütülmüş, 1 milyon 328 binden fazla çalışana ulaşılmış ve yapılan teftişler sonucunda yaklaşık 992 milyon TL eksik işçilik alacağının işçilere ödenmesi sağlanmıştır. Bu tutar, Türkiye'deki ödenmeyen işçilik alacaklarının toplamını değil, Bakanlık tarafından denetlenen işyerlerinde tespit edilerek ödenmesi sağlanan kısmını göstermektedir. Bu nedenle ücret ve diğer işçilik alacaklarının gerçek boyutunun, sektörlerle ve illere göre dağılımının ortaya çıkarılması önem taşımaktadır.

Ücret ve işçilik alacaklarına ilişkin sorunlar Diyarbakır'da da işçilerin gündemine yansımaktadır. Ağustos 2026'da Diyarbakır'da çalışan demir işçileri ücretlerinin artırılması talebiyle bir araya gelmiş, Eylül 2026'da ise Bağlar ilçesinde bir inşaatta çalıştığı ve alacağını tahsil edemediği basına yansıyan bir kişi, alacağının ödenmesi talebiyle çalıştığı binanın çatısına çıkmıştır. Bu örnekler farklı nitelikte ücret uyuşmazlıklarına işaret etmekle birlikte, özellikle inşaat sektöründe ücretlerin belirlenmesi, zamanında ödenmesi, çalışma ilişkilerinin kayıt altına alınması ve işçilerin alacaklarına etkili biçimde ulaşabilmesi konularının incelenmesi gerektiğini göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 2021-2025 yılları ile 2026 yılının ilk sekiz ayında Bakanlığınıza ücret ve diğer işçilik alacaklarının ödenmemesi nedeniyle yapılan başvuru ve şikayet sayısı kaçtır? Bu başvuruların yıllara göre dağılımı nedir?
- Aynı dönemde yapılan teftişlerde kaç işçinin ödenmemiş ücret veya diğer işçilik alacağı bulunduğu tespit edilmiş, bu alacakların toplam tutarı ne olmuş ve ne kadarı işçilere

ödetilmiştir? Bu tutarların ücret, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil, yıllık izin ve diğer alacak türlerine göre dağılımı nedir?

3. 2021-2025 yılları ile 2026 yılının ilk sekiz ayında Diyarbakır'da ücret ve işçilik alacaklarının ödenmemesine ilişkin kaç başvuru yapılmış, kaç işyeri denetlenmiş ve kaç işçinin toplam ne kadar alacağının ödenmesi sağlanmıştır?
4. Diyarbakır'da aynı dönemde inşaat sektöründe ücret ve diğer işçilik alacaklarına ilişkin kaç başvuru yapılmış ve kaç işyeri denetlenmiştir? Denetimler sonucunda kaç işçinin toplam ne kadar alacağının ödenmediği tespit edilmiş ve ne kadar ödeme yapılması sağlanmıştır?
5. Türkiye genelinde son beş yılda ücret ve diğer işçilik alacaklarının ödenmemesi nedeniyle kaç işverene idari yaptırım uygulanmış ve toplam ne kadar idari para cezası kesilmiştir? Bu verilerin inşaat sektörü ve Diyarbakır bakımından dağılımı nedir?
6. Son beş yılda ALO 170'e ücret ve diğer işçilik alacaklarının ödenmemesine ilişkin kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvuruların kaç Diyarbakır'dan, kaç inşaat sektöründen yapılmıştır?
7. Bakanlığınız tarafından inşaat sektöründe yevmiye usulü, alt işveren veya diğer esnek çalışma biçimleriyle çalışanların ücretlerinin eksiksiz ve zamanında ödenmesine yönelik özel bir denetim programı uygulanmakta mıdır? 2025 ve 2026 yıllarında bu kapsamda kaç işyeri denetlenmiştir?
8. Ücret ve işçilik alacaklarının ödenmediğine ilişkin Bakanlığınıza yapılan bir başvurunun sonuçlandırılması ve tespit edilen alacağın işçiye ödenmesinin sağlanması ortalama kaç gün sürmektedir? Başvurudan sonra işçinin alacağına daha hızlı ulaşmasını sağlayacak bir mekanizma oluşturulmasına yönelik çalışma bulunmakta mıdır?
9. Ücret ve diğer işçilik alacaklarına ilişkin başvuru, teftiş, tespit edilen alacak, tahsil edilen tutar ve uygulanan yaptırım verilerinin il ve sektör bazında düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılmasına yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
10. İşçinin çalışarak hak ettiği ücretin zamanında ödenmesini sağlamak ve ücret alacağının ancak şikayet, teftiş, arabuluculuk veya dava süreçleri sonunda tahsil edilebildiği durumları azaltmak amacıyla denetimlerin ve idari yaptırımların güçlendirilmesine yönelik Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma bulunmakta mıdır?